PWYLLGOR CRAFFU PARTNERIAETHAU

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo, Dydd Iau, 6 Gorffennaf 2023 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Joan Butterfield (Cadeirydd), Jeanette Chamberlain-Jones, Kelly Clewett, Pauline Edwards, Bobby Feeley, Terry Mendies, Peter Scott (Is-Gadeirydd) a/ac Elfed Williams

Arsylwyr – Y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts a'r Cynghorydd Andrea Tomlin

Aelodau Arweiniol – Roedd yr Aelod Arweiniol Iechyd a Gofal Cymdeithasol, y Cynghorydd Elen Heaton ac Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd, y Cynghorydd Jason McLellan yn bresennol ar wahoddiad y Pwyllgor.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol yr Economi a'r Amgylchedd (TW), Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes (GW), Pennaeth Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Digartrefedd (AL), Rheolwr Gwasanaeth, Gwasanaeth Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Digartrefedd (AP), Rheolwr Datblygu Economaidd a Busnes (JCE), Rheolwr Cymorth i Fusnesau (PB), Rheolwr Tîm Refeniw (EE), Cydlynydd Craffu (RE a KE), Uwch Weinyddwr Pwyllgorau a Gweinyddwr Zoom (KJ) a Gweinyddwyr Pwyllgorau (SJ a SW)

Siaradwyr Cyhoeddus – Roedd Abigail Pilling (Rheolwr Ardal Gwella Busnes y Rhyl) a Nadeem Ahmed (Cadeirydd Bwrdd AGB y Rhyl) yn bresennol ar gyfer yr agenda eitem 6.

Croesawodd y Cadeirydd Hedd Vaughan Evans - Pennaeth Gweithrediadau ar gyfer Swyddfa Rheoli Portffolio Uchelgais Gogledd Cymru a Stuart Whitfield - Rheolwr Rhaglen Digidol yn cynrychioli Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (Eitem 5 ar y Rhaglen).

1 YMDDIHEURIADAU

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwyr Arwel Roberts a David Williams.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad personol na chysylltiad oedd yn rhagfarnu.

3 **MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD**

Ni thynnwyd sylw'r Cadeirydd na'r Cydlynydd Craffu at unrhyw faterion brys cyn dechrau'r cyfarfod.

4 **COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF**

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Partneriaethau a gynhaliwyd ar 18 Mai 2023. Felly:

Penderfynwyd**: *y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Mai 2023 fel cofnod gwir a chywir o'r gweithrediadau.***

Ni chodwyd unrhyw fater mewn perthynas â chywirdeb na chynnwys y cofnodion.

5 **ADRODDIAD BLYNYDDOL BWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU 2022/23**

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor ac Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd, y Cynghorydd Jason McLellan yr adroddiad blynyddol (a ddosbarthwyd yn flaenorol) i'r Pwyllgor. Rhoddodd yr adroddiad gyfle i'r aelodau graffu ar waith Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (BUEGC) a'i gynnydd wrth gyflawni'r gwaith. Cadarnhaodd fod adroddiadau chwarter 1, 2 a 3 yn cael eu cyflwyno i'r aelodau er gwybodaeth gyda chwarter 4 a'r Adroddiad Blynyddol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor i'w trafod ymhellach.

Diolchodd i'r Pennaeth Gweithrediadau ar gyfer Swyddfa Rheoli Portffolio Uchelgais Gogledd Cymru a'r Rheolwr Rhaglen Ddigidol am ddod i gyfarfod y Pwyllgor i roi cyflwyniad i'r Pwyllgor.

Gwnaeth Hedd Vaughan Evans, Pennaeth Gweithrediadau ar gyfer Swyddfa Rheoli Portffolio Uchelgais Gogledd Cymru, gyflwyniad PowerPoint i'r aelodau. Cyflwynodd Stuart Whitfield, Rheolwr Rhaglen Ddigidol y Bwrdd, i'r Pwyllgor.

Darparwyd gwybodaeth gefndir i'r aelodau am y Bwrdd a dywedwyd wrthynt fod y Swyddfa Rhaglenni'n uniongyrchol atebol i'r Bwrdd, a oedd yn pennu cyfeiriad y gwaith ac yn gwneud unrhyw benderfyniadau angenrheidiol. Roedd BUEGC wedi bodoli ers 2016, yn gosod gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru. Clywodd yr aelodau fod y Bwrdd wedi sicrhau buddsoddiad o £240m yng Ngogledd Cymru. Gyda chyfanswm targed buddsoddi o £1biliwn dros gyfnod o 15 mlynedd, gan greu 4200 o swyddi newydd. Tywyswyd yr aelodau drwy amcanion y Bwrdd gan gynnwys datblygu economi mwy bywiog, cynaliadwy a gwydn yng Ngogledd Cymru. Adeiladu ar gryfderau i hybu cynhyrchiant wrth fynd i'r afael â heriau hirdymor. Y gobaith oedd y byddai hyn yn cael ei wneud mewn ffordd gynaliadwy a oedd yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Rhoddwyd gwybodaeth i'r aelodau am rai o'r heriau yr oedd y Bwrdd wedi'u hwynebu dros y 12 mis diwethaf. Pwysleisiwyd na fu'r cynnydd mewn rhai meysydd mor gyflym ag y gobeithiwyd yn gyntaf. Cafwyd nifer o oedi gyda phrosiectau ac

roedd nifer o heriau yn ymwneud â chwyddiant costau wedi effeithio ar rai prosiectau.
Mewn achosion busnes pellach, cymeradwywyd achosion amlinellol cychwynnol gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd. Roedd hyn yn galluogi i brosiectau gwblhau prosesau caffael a dychwelyd i'r Bwrdd am benderfyniad buddsoddi terfynol. Sef:

- Canolfan Peirianneg Menter ac Opteg
- Yr ychydig % sy'n weddill
- Ynni Lleol Clyfar

Clywodd yr aelodau fod cyllid wedi'i gaffael gan Lywodraeth Cymru i gyflawni Cynlluniau Ynni Lleol. Roedd y tîm yn cydlynu'r gwaith o gyflawni'r cynlluniau hynny.

Roedd arolwg cysylltedd symudol ar ansawdd cysylltedd 4G ar draws y rhanbarth wedi'i gynnal, byddai'r data a geir yn bwydo i mewn i raglen ddigidol yn y cynllun. Tywyswyd yr aelodau drwy'r uchafbwyntiau pellach y manylwyd arnynt yn y cyflwyniad.
Cytunwyd ar ailddyrannu cyllid i ailgyfeirio arian o brosiectau a dynnwyd yn ôl oherwydd newid ym mholisi isadeiledd ffyrdd Llywodraeth Cymru (LlC). Roedd hyn wedi arwain at ddyrannu £7miliwn ychwanegol i rai prosiectau aeddfed, i'w cefnogi gyda chwyddiant cysylltiedig â chostau. Yna sicrhawyd bod gweddill yr arian a oedd ar gael i'w ailddyrannu ar gael i brosiectau wneud cais amdanynt. Daeth cyfanswm o 26 o geisiadau prosiect i law, ac roedd adolygiad parhaus o'r prosiectau hynny'n cael ei gynnal.

Rhoddodd Rheolwr y Rhaglen Ddigidol fwy o wybodaeth i'r aelodau am brosiectau'r fargen dwf o dan y ffrwd Cysylltedd Digidol. O fewn y Fargen Dwf, roedd 3 phrosiect isadeiledd a oedd i'w cyflwyno ar draws pob sir. Rhoddwyd manylion y prosiectau i'r aelodau. Y Ganolfan Prosesu Arwyddion Digidol oedd y prosiect cyntaf i symud ymlaen i'r cam cyflawni. Gwelwyd 12 mis llawn o ddarpariaeth gyda nifer o swyddi'n cael eu creu yn y ganolfan ac yn ehangach.

Diolchodd Cyfarwyddwr Corfforaethol yr Economi a'r Amgylchedd i'r cynrychiolwyr am y cyflwyniad manwl ac am ddod i'r Pwyllgor i gyflwyno i'r aelodau ac ateb unrhyw gwestiynau.

Mewn ymateb i gwestiynau'r aelodau rhoddodd y swyddogion a'r cynrychiolwyr fwy o fanylion am y canlynol:

- Gwelwyd nifer o newidiadau ers cytuno ar y Cynllun Twf i ddechrau. Roedd y cytundeb gyda'r Llywodraeth ar Fargen Dwf Gogledd Cymru ar lefel rhaglen a phortffolio, gan ganiatáu rhywfaint o hyblygrwydd ar gyfer y prosiectau. Cynhaliwyd adolygiad ar ôl covid er mwyn sicrhau bod yr ymyriadau yn y fargen dwf yn gywir ar gyfer economi Gogledd Cymru, a gefnogwyd gan ymgynghorwyr allanol. Daethpwyd i'r casgliad bod meysydd y rhaglen a nodwyd yn parhau i fod y meysydd cywir ar gyfer ymyrraeth. Bu'r prosiectau unigol yn destun craffu a her sylweddol.
- Hyblygrwydd o fewn y fargen i dynnu'n ôl a dewis prosiectau newydd. Roedd y prosiect ym Modelwyddan wedi'i dynnu'n ôl. Roedd y cyllid a oedd wedi'i ddyrannu'n wreiddiol wedi'i neilltuo i ganiatáu ar gyfer prosiectau eraill i wneud cais am y cyllid. Roedd 26 o geisiadau prosiect wedi'u cyflwyno ar

draws y rhanbarth. Y gobaith oedd y byddai prosiect yn cael ei argymell a'i gynnig yng nghyfarfod nesaf y Bwrdd. Gan fod y Cynllun Twf yn rhaglen waith ranbarthol mae'n bosibl na fyddai'r prosiect newydd arfaethedig o fewn Sir Ddinbych.

- Nid oedd y Cynllun Twf yn dyrannu prosiectau na chyllid i bob awdurdod. Roedd yn rhaid i bob prosiect fynd drwy broses anodd i asesu eu haddasrwydd a'u hyfywedd i'w cynnwys ym mhortffolio rhaglen y Fargen. Roedd y prosiectau'n rhanbarthol a byddent o fudd i economi Gogledd Cymru gyfan, nid dim ond yr ardal y maent wedi'i lleoli ynddi.
- Roedd prosiect Fferm Sero Net Llysfasi wedi bod yn rhan o'r Fargen Dwf yn wreiddiol. Fodd bynnag, roedd y prosiect hwn bellach yn cael ei adnabod fel prosiect addysgol yn hytrach na phrosiect twf economaidd bwyd-amaeth a thwristiaeth. Roedd y prosiect wedi'i dynnu'n ôl ac roedd y coleg yn ceisio gwahanol ffrydiau cyllid i ariannu'r prosiect. Deallwyd bod y prosiect yn dal i fynd yn ei flaen gyda chefnogaeth LlC
- Byddai adnoddau a chapasiti bob amser yn her i'r tîm rhanbarthol. Ariannwyd y tair blynedd gyntaf gan raniad o gyfraniadau awdurdodau lleol a chyfraniad sylweddol o arian Ewropeaidd. Roedd y cyllid Ewropeaidd wedi dod i ben ers hynny, gan greu bwlch. Roedd y Bwrdd wedi ymrwymo i ddod o hyd i ffynonellau cyllid eraill heb ofyn am gyfraniadau ychwanegol gan y partneriaid. Roedd y ddwy lywodraeth wedi cytuno y gallai'r Bwrdd ddyrannu cyfran o gyllid y fargen dwf i gefnogi costau staffio, gyda'r nod o sicrhau ffynonellau cyllid eraill.
- Roedd yr aelodau'n falch o nodi'r cyllid ychwanegol oedd ar gael ar gyfer prosiect Ysbyty Gogledd Cymru yn Ninbych. Er bod swyddogion wedi adleisio barn yr aelodau ac yn falch y gallai'r prosiect symud ymlaen, fe wnaethant bwysleisio bod hwn yn brosiect risg uchel.
- Roedd gan bob un o'r prosiectau gyllideb wrth gefn wedi'i chynnwys yn y cyllidebau gwreiddiol. Oherwydd graddfa'r chwyddiant costau, nodwyd efallai nad oedd rhai o'r cyllidebau hynny yn ddigonol. Yn anffodus, ni ellid bod wedi rhagweld graddfa'r chwyddiant costau. Y gobaith oedd bod costau adeiladu yn sefydlogi. Gofynnwyd i brosiectau ddod o hyd i unrhyw fylchau cyllid gan noddwyr y prosiect neu nodi unrhyw arbedion. Roedd y risg yn cael ei fonitro a'i adolygu'n gyson.
- Ni fyddai'r Fargen Dwf yn cael ei chyflawni gyda chyllid gan y Llywodraeth yn unig. Roedd buddsoddiad gan y sector cyhoeddus a phreifat yn hanfodol ar gyfer cyflawni prosiectau. Roedd yn risg sylweddol ar lefel portffolio ehangach ac ar gyfer pob prosiect unigol. Wrth geisio buddsoddiad yn y farchnad, ymgysylltwyd yn helaeth â'r sector preifat, gyda'r bwriad o ddenu buddsoddiad preifat.
- Roedd £35 miliwn wedi'i ddyrannu o Fargen Dwf Gogledd Cymru ar gyfer prosiect Porth Caergybi. Roedd angen y cyllid i hwyluso'r gwaith o ehangu'r porthladd, gan gynnwys adennill tir a fyddai'n diogelu gweithredoedd y porthladd yn y dyfodol. Roedd yr £20 miliwn ychwanegol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU ar gyfer prosiect y morglawdd yn arian ychwanegol ac nid yn rhan o'r Cynllun Twf. Byddai'r cyllid yn cefnogi'r gwaith ar y morglawdd. Roedd yn fuddsoddiad ychwanegol pwysig i gefnogi'r prosiect.
- Roedd Cydbwyllgorau Corfforedig yn bodoli ac wedi'u creu gan ddeddfwriaeth; roedd llawer o weithgarwch yn digwydd ar hyn o bryd o ran creu trefniadau llywodraethu a threfniadau cyfansoddiadol ar gyfer y

Cydbwyllgorau. Roedd yn cael ei arwain gan y Swyddog Monitro yng Ngwynedd. Mewn egwyddor, roedd pob awdurdod partner wedi cytuno y dylai’r Fargen Dwf gael ei llywodraethu yn y pen draw gan y Cydbwyllgorau Corfforedig.

Ar ddiwedd trafodaeth fanwl diolchodd y Cadeirydd i'r Arweinydd, y Cyfarwyddwr Corfforaethol: yr Amgylchedd a’r Economi, a swyddogion
Rheoli Portffolio Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru am ddod i’r cyfarfod ac ateb cwestiynau’r aelodau.   .

<u>Penderfynwyd</u>: yn amodol ar y sylwadau a’r arsylwadau uchod –

(i) ***derbyn adroddiad Chwarter 4 Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru a’i Adroddiad Blynyddol ar ei waith a’i gynnydd yn ystod 2022/23; ac***
(ii) ***argymell i swyddogion bod nodau ac amcanion Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn cael eu cyfleu i gynghorau dinas, tref a chymuned Sir Ddinbych er mwyn iddynt allu ymgysylltu’n weithredol â’r Bwrdd a’i waith er budd cymunedau’r sir.***

6 AIL BLEIDLAIS ARDAL GWELLA BUSNES Y RHYL

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor ac Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd, y Cynghorydd Jason McLellan adroddiad ail bleidlais Ardal Gwella Busnes (AGB) y Rhyl (a ddosbarthwyd yn flaenorol).

Rhoddodd yr adroddiad gyfle i aelodau graffu ar y cynnig ar gyfer ail dymor yr AGB. Atgoffwyd yr aelodau y sefydlwyd AGB y Rhyl ym mis Tachwedd 2018, yn dilyn pleidlais lwyddiannus gyda mandad i weithredu am uchafswm o 5 mlynedd. Er mwyn parhau i weithredu, roedd angen set newydd o gynigion er mwyn ei roi i bleidlais. Darparodd yr AGB fath o ddemocratiaeth leol, rhoddodd y pŵer i fusnesau lleol godi arian ar y cyd i gyflawni gwelliannau cytûn i'r ardal leol. Ariannwyd yr AGB gan fusnesau lleol a gyfrannodd gyfran fechan o ardoll busnes gwerth trethiannol. Dim ond ar ôl cynnal pleidlais lwyddiannus y gellid ffurfio AGB, a dim ond ar eitemau neu wasanaethau na ddarperir gan yr awdurdod lleol y gellid defnyddio unrhyw arian ychwanegol a godwyd. Clywodd yr aelodau bod y cynllun busnes arfaethedig ynghlwm wrth bapurau’r rhaglen fel Atodiad 1.

Pwysleisiwyd bod yr AGB yn annibynnol ar y Cyngor. Roedd Cyngor Sir Ddinbych yn fudd-ddeiliad allweddol ac roedd ganddo ddyletswydd statudol i gynnal unrhyw bleidleisiau AGB ac i gasglu a gorfodi ardollau'r AGB. Roedd yr awdurdod yn dalwr ardoll sylweddol yn ardal yr AGB ac felly roedd ganddo nifer o bleidleisiau o fewn y broses bleidleisio.
Cynrychiolwyd y Cyngor ar Fwrdd AGB y Rhyl gan Gyfarwyddwr Corfforaethol yr Economi a'r Amgylchedd, Tony Ward.

Diolchodd Cyfarwyddwr Corfforaethol yr Economi a'r Amgylchedd i'r Arweinydd am y trosolwg o'r adroddiad. Cyflwynodd Abigail Pilling i’r Pwyllgor, a gyflogwyd gan

AGB y Rhyl fel rheolwr AGB y Rhyl, a Nadeem Ahmed - perchennog Jean Emporium yng Nghanol Tref y Rhyl a Chadeirydd Bwrdd AGB y Rhyl.
Roedd tair rhan i’r adroddiad; yn gyntaf, i archwilio'r cynigion ar gyfer ail dymor pum mlynedd ar gyfer AGB y Rhyl, yn ail i hysbysu'r aelodau am y camau sydd ynghlwm wrth drefnu a chynnal pleidlais, ac yn olaf i alluogi i'r Pwyllgor godi a gofyn unrhyw gwestiynau ynghylch yr AGB neu broses y bleidlais.
Cyfeiriodd yr aelodau at baragraffau 4.11 a 4.12 o'r adroddiad eglurhaol, a oedd yn hysbysu'r aelodau mai rhan o rôl y Cyngor oedd penderfynu a oedd unrhyw sail i roi feto ar gynigion yr AGB. Gallai'r Cyngor roi feto ar y cynigion pe baent yn gwrthdaro ag unrhyw bolisi corfforaethol y Cyngor neu os teimlai eu bod yn gosod baich ariannol sylweddol anghymesur ar unrhyw unigolyn neu ddosbarth o unigolion. Yn y pen draw, byddai'r Cabinet yn gofyn y cwestiynau hynny ym mis Medi 2023, cyn caniatáu i'r AGB fynd yn ei flaen. Clywodd yr aelodau mai barn swyddogion oedd nad oedd y cynigion yn dod o dan y naill faes na’r llall i roi feto ar y cynigion.

Anerchodd Abigail Pilling y Pwyllgor gan roi trosolwg byr o'r hyn yr oedd yr AGB wedi gallu ei hwyluso a'i gyflawni hyd yma. Dywedodd fod yr AGB gwreiddiol yn nodi 4 maes gweithredu - diogel a chroesawgar, glanhau a chynnal a chadw, marchnata a chefnogaeth busnes. Un o'r prosiectau mwyaf adnabyddus oedd y Prosiect Ceidwaid Tref a oedd yn cwmpasu pob un o'r 4 maes gweithredu. Hysbysodd yr aelodau o'r rhaglen ddigwyddiadau a oedd yn manylu ar ddigwyddiadau nodweddiadol y bwriedir eu cynnal. Ochr yn ochr â'r digwyddiadau hyn, roedd rhaglen hyfforddi wedi’i drefnu i gynnig hyfforddiant mewnol ar feysydd penodol i fusnesau. Roedd yr AGB hefyd yn rhan o rai mentrau cymunedol ac wedi datblygu nifer o bartneriaethau. Ychwanegodd Cadeirydd y Bwrdd AGB, Nadeem Ahmed, fod y cynllun busnes newydd arfaethedig a oedd ynghlwm wrth yr adroddiad yn adeiladu ar yr hyn a sefydlwyd yn ystod tymor 5 mlynedd cyntaf yr AGB, a'i fod yn anelu at symud ymlaen a mynd ymhellach.

Diolchodd y Cadeirydd i'r siaradwyr a'r swyddogion am y cyflwyniad. Rhoddwyd cyfle i aelodau'r Pwyllgor ofyn cwestiynau i'r Arweinydd, siaradwyr cyhoeddus a’r Swyddogion. Wrth ymateb i gwestiynau ac arsylwadau, rhoddwyd cadarnhad ar gyfer y canlynol:

- Cysylltwyd â Hamdden Sir Ddinbych Cyfyngedig. Cynhaliwyd trafodaethau ynghylch prosiectau posibl. Y prif gyswllt oedd mewn perthynas â chefnogi Sioe Awyr y Rhyl. Cysylltwyd â swyddogion ym Mhafiliwn y Rhyl hefyd ynghylch y Llwybr Saffari a oedd ar ddod ar gyfer yr haf, yn y gobaith y byddai ganddynt atyniad neu bwynt ffocws i ddenu ymwelwyr i'r ardal honno o'r Rhyl.
- Nid oedd gan Gyngor Sir Ddinbych fwy na 50% o gyfanswm y pleidleisiau. Roedd nifer o reolau a oedd yn llywodraethu'r broses bleidleisio. Pennwyd y rheolau gan Reoliadau Ardaloedd Gwella Busnes (Cymru) ac felly wedi’u nodi yn unol â’r gyfraith. Roedd yn rhoi manylion y busnesau a oedd yn gymwys i bleidleisio a sut y mae'n rhaid cynnal y bleidlais. Wedi’i chynnwys yn y rheolau roedd gwybodaeth am sut y cafwyd canlyniad.
- Roedd yn ofynnol i fusnesau cymwys fwrw eu pleidlais/pleidleisiau er mwyn i'r bleidlais gael ei chyfrif. Os oedd pobl yn erbyn y cynnig roedd angen iddynt gyflwyno eu pleidlais a pheidio ag anwybyddu'r papur pleidleisio nac ymatal. Eglurwyd hynny yn y ddogfennaeth atodol. Roedd ymgynghorydd

wedi'i gyflogi gan Fwrdd yr AGB i gynorthwyo gyda'r gwaith o ymgysylltu â busnesau.

- Cafodd arolwg ei ddosbarthu i fusnesau cymwys yn yr ardal, yn gofyn am sylwadau ar feysydd oedd angen cefnogaeth. Yna ffurfiwyd yr achos busnes mewn ymateb i'r arolwg. Roedd yr arolwg yn dal ar agor ac anogwyd busnesau i gwblhau'r holiadur. Roedd hyn yn sail i sut y cytunwyd ar brosiectau. Roedd nifer o feysydd wedi'u nodi a oedd yn parhau o AGB presennol y Rhyl.
- Unwaith y byddai'r achos busnes wedi'i gwblhau, byddai rhestr fanwl a dyraniad cyllid posibl yn cael eu cyhoeddi.
- Byddai'r achos busnes ar gael i fusnesau cyn y bleidlais.
- Roedd y buddsoddiad posibl gydag arddangosiadau blodau yn y Rhyl yn gynnig ar gyfer y dyfodol. Roedd Bwrdd AGB y Rhyl mewn trafodaeth gyda Chyngor Tref y Rhyl. Y gobaith oedd cefnogi ac ehangu gwaith y Cyngor Tref mewn perthynas ag arddangosiadau blodau.
- Yr AGB sy'n penderfynu ar ei flaenoriaethau ei hun. Mater i'r busnesau oedd trafod a chytuno ar y cynllun gweithredu o fewn blaenoriaethau cynllun busnes yr AGB. Roedd yn rhaid i'r AGB gyflawni pethau y tu hwnt i'r hyn a fyddai'n cael ei ddarparu i'r dref gan yr awdurdod lleol.
- Roedd AGB y Rhyl yn llais cyfunol i fusnesau y Rhyl, gan gynnig cyfleoedd cydweithredol i bawb.
- Roedd yr awdurdod lleol yn un busnes a oedd â hawl i bleidleisio. Dylai busnesau gymryd rhan i sicrhau bod eu pleidlais yn cyfrannu at y canlyniad.
- Bu 33 o achosion lle bu'n rhaid i'r Awdurdod gymryd camau gorfodi ar fusnesau i dalu'r ardoll. Cyfanswm cost y camau gorfodi oedd tua £900.
- Roedd rheolau gorfodi'r AGB yn adlewyrchu'r rheolau a osodwyd gan adran orfodi treth y cyngor ac ardrethi busnes. Roedd eiddo busnes gwag wedi'i eithrio am dri mis ac yna byddai'n ofynnol iddynt dalu'r ardoll.
- Cafodd pob busnes ei gynnwys yn y trafodaethau, gan gynnwys y busnesau hynny a oedd yn dod o dan y trothwy ardoll. Roedd AGB y Rhyl yn cynnwys popeth yn yr ardal ddaearyddol ddynodedig. Yr amcan oedd y byddai pawb yn elwa o'r AGB gan gynnwys y busnesau bach.
- Byddai penderfyniad yn cael ei wneud gan y Cabinet pe bai Cyngor Sir Ddinbych yn arfer ei bleidlais o blaid, yn erbyn neu'n atal rhag pleidleisio ar AGB y Rhyl.
- Byddai'r cynllun busnes terfynol yn cael ei gyhoeddi i'r holl fudd-ddeiliaid allweddol a byddai ar gael ar wefan AGB y Rhyl.

Diolchodd y Cadeirydd i'r ddau siaradwr cyhoeddus am ddod i'r cyfarfod ac am ateb cwestiynau'r aelodau. Diolchwyd hefyd i'r Arweinydd a'r swyddogion.

Ar ddiwedd trafodaeth gynhwysfawr, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r cynllun busnes drafft, dyma'r canlyniad gan y Pwyllgor:

<u>Penderfynwyd:</u>

(i) yn amodol ar y sylwadau uchod i dderbyn cynnwys Cynllun Busnes drafft Ardal Gwella Busnes (AGB) 2024-2029 (Atodiad 1 i'r adroddiad);

(ii) ar yr amod nad oes unrhyw newid/newidiadau sylweddol i'r cynigion AGB presennol a fyddai'n effeithio ar y ffactorau sy'n dylanwadu ar y defnydd o'r pŵer i roi feto fel y nodir yn Adran 51(2) o Reoliadau Ardaloedd Gwella Busnes (Cymru) 2005, i gefnogi argymhelliad y Swyddog nad oedd unrhyw sail i'r Cyngor arfer pŵer feto mewn perthynas â'r bleidlais; a

(iii) chefnogi'r camau a'r terfynau amser sy'n ymwneud â'r broses ail bleidlais, gan gynnwys y camau i fynd â hyn drwy broses ddemocrataidd Cyngor Sir Ddinbych.

Ar y pwynt hwn, cymerodd y pwyllgor egwyl o 15 munud.

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL AR DDIOGELU OEDOLION YN SIR DDINBYCH 1 EBRILL 2022 - 31 MAWRTH 2023

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol Iechyd a Gofal Cymdeithasol, y Cynghorydd Elen Heaton yr adroddiad blynyddol ar Ddiogelu Oedolion yn Sir Ddinbych 2022/23 (a ddosbarthwyd yn flaenorol). Roedd yr adroddiad yn rhoi data i aelodau o 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023. Amlygodd yr Aelod Arweiniol sawl cyflawniad a wnaed gan y tîm dros y cyfnod o 12 mis. Pwysleisiodd fod y tîm wedi cynnal lefelau perfformiad rhagorol gyda 99.1% o ymholiadau Adran 126 yn cael eu cwblhau o fewn y cyfnod targed o 7 diwrnod. Dangosodd Atodiad 2 yr adroddiad gymhlethdod rhai o'r achosion y deliodd y tîm â nhw. Roedd hefyd yn tynnu sylw at natur heriol y gwaith.

Rhestrwyd yn yr adroddiad y risgiau a'r meysydd pryder a nodwyd gan swyddogion, pwysleisiwyd nad oedd y risgiau a restrwyd yn unigryw i Sir Ddinbych. Roeddent yn dueddiadau cenedlaethol a welwyd gan awdurdodau lleol eraill.

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth, y Gwasanaeth Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Digartrefedd grynodeb pellach o gynnwys yr adroddiad. Gwelwyd cynnydd bychan yn nifer yr oedolion honedig mewn adroddiadau risg a adroddwyd yn y cyfnod o 12 mis. Bu cynnydd sylweddol yn nifer yr atgyfeiriadau a wnaed o dan Adran 5 o weithdrefnau Diogelu Cymru - Hawliadau/Pryderon am Ymarferwyr a'r rhai sydd mewn Swydd Ymddiriedolaeth. Y flwyddyn flaenorol roedd 25 o atgyfeiriadau wedi'u gwneud o dan y broses hon, roedd hyn wedi cynyddu i 46 o atgyfeiriadau a wnaed y flwyddyn 2022/23. Roedd swyddogion o'r farn bod y cynnydd wedi bod oherwydd gwell dealltwriaeth a gwybodaeth o'r adran honno o'r canllawiau. Swyddogion wrth gwblhau atgyfeiriadau o dan adrannau eraill a ystyrir os dylid codi unrhyw bryderon eraill o dan adrannau gwahanol.

Roedd Trefniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid hefyd wedi gweld cynnydd o 11% yn nifer y ceisiadau a dderbyniwyd. Dim ond dau aelod o'r tîm allai awdurdodi atgyfeiriadau ar gyfer ymchwiliad pellach. Y gobaith oedd y byddai rhagor o hyfforddiant a recriwtio i rolau yn caniatáu i fwy o aelodau'r tîm awdurdodi ceisiadau maes o law. Roedd 7 cais arall wedi'u cyflwyno i'r Llys mewn perthynas ag Amddifadedd mewn Lleoliadau Cartref. Roedd hwn yn waith parhaus a gafodd ei ymgorffori o fewn gwaith achos arferol yn nhîm Anabledd Cymhleth.

Arweiniwyd yr aelodau drwy'r perfformiadau allweddol a nodwyd yn yr adroddiad gan gynnwys y lefel uchel o berfformiad a gwblhaodd 99.1% o ymholiadau Adran 126 o fewn 7 diwrnod gwaith. Clywodd yr aelodau bod archwiliadau chwarterol ar hap yn cael eu cynnal i sicrhau bod y gwaith yn parhau i fod o safon uchel. Roedd swyddi gwag o fewn y tîm wedi'u llenwi ac roedd y tîm ar hyn o bryd yn ei lawn allu.

Roedd proses Adran 5 yn dal i fod yn her mewn sawl maes, ond yn benodol mewn perthynas ag elfen weithredol y broses hon. Roedd Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cenedlaethol Adran 5 wedi gorffen ei waith ac roedd y tîm yn aros i gael ymgynghoriad ar y canlyniad. Roedd yr adborth cychwynnol yn awgrymu efallai na fydd eglurder ychwanegol ar gael ac efallai y bydd angen ystyriaeth bellach gan y byrddau rhanbarthol cyn adolygu'r egwyddorion i gefnogi cydweithio ag asiantaethau partner.

Parhaodd achosion llys i gynyddu ac ni ellid tanbrisio effaith y gwaith hwn ar gapasiti timau gweithredol y Cyngor yn ogystal â chydweithwyr o fewn y tîm cyfreithiol. Yn aml, cafodd hyn ei effeithio ymhellach gan geisiadau gan y Llys i gyflwyno gwybodaeth wedi'i diweddaru. Gofynnwyd am wybodaeth wedi'i diweddaru pan oedd dogfennau blaenorol wedi dod i ben wrth aros am ystyriaeth farnwrol. Roedd hon yn sefyllfa a brofwyd gan bob Awdurdod Lleol ac nid oedd yn unigryw i Sir Ddinbych.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelod Arweiniol a'r swyddogion am yr adroddiad a'r cyflwyniad manwl. Mewn ymateb i drafodaeth bellach, trafodwyd y pwyntiau canlynol yn fanylach:

- Diolchodd yr Aelodau i'r swyddogion am y ffigurau ynghyd â'r wybodaeth am siart y darn. Nodwyd bod nifer yr atgyfeiriadau yn tueddu i fod yn uwch o leoliadau cartrefi gofal oherwydd bod pob achos posibl yn cael ei adrodd. Ymchwiliwyd i bob atgyfeiriad i ganfod unrhyw gamwedd. Ychydig iawn o adroddiadau a aeth ymlaen i fynd yn ei flaen troseddol.
- Cafodd yr oedi yn y Trefniadau Diogelu Rhyddid (LPS) ei gychwyn gan Lywodraeth y DU yr oedd yn rhaid i Lywodraeth Cymru ei ddilyn. Roedd swyddogion yn aros am ragor o wybodaeth am ganlyniad yr ymgynghoriad.
- Llongyfarchodd yr Aelodau y tîm ar y lefelau gwaith caled a pherfformiad parhaus yn ystod y 12 mis diwethaf.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelod Arweiniol a'r swyddogion am ateb cwestiynau'r aelodau. Ar ddiwedd y drafodaeth, mae'r Pwyllgor:

***Penderfynwyd**: yn amodol ar y sylwadau uchod, cydnabod –*

***(i)** y gwaith a'r ymdrechion a wnaed yn ystod 2022/23 mewn perthynas â diogelu oedolion yn Sir Ddinbych; a*
***(ii)** phwysigrwydd ymagwedd gorfforaethol y Cyngor tuag at ddiogelu oedolion mewn perygl a'i gyfrifoldeb o ran ei ystyried yn faes blaenoriaeth allweddol.*

8 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO

Cyflwynodd y Cydlynydd Craffu yr adroddiad a'r atodiadau (a ddosbarthwyd yn flaenorol) yn gofyn am adolygiad Aelodau o raglen waith y Pwyllgor ac a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am faterion perthnasol.

Roedd cyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Partneriaethau i fod i gael ei gynnal ar 14 Medi 2023. Roedd 3 eitem sylweddol wedi'u rhestru ar gyfer y Pwyllgor Craffu Partneriaethau nesaf:

- Partneriaeth Diogelwch Cymunedol
- Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru 2022/23
- Prosiect Ysbyty Cymunedol Gogledd Sir Ddinbych

Daeth cadarnhad gan y Bwrdd Iechyd y byddai cynrychiolydd yn bresennol i drafod yr eitem olaf.

Cytunodd yr aelodau fod y cyfarfod ym mis Medi yn llawn gallu. Roedd disgwyl i'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu gwrdd ag wythnos olaf Gorffennaf 2023. Anogwyd aelodau'r pwyllgor i lenwi ffurflen cynnig craffu (Atodiad 2) mewn perthynas ag unrhyw bwnc a oedd, yn eu barn hwy, yn haeddu archwiliad manwl gan Graffu.

Atodiad 3 oedd blaenraglen waith y Cabinet ar gyfer cyfeirio aelodau.
Roedd Atodiad 4 yn rhoi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor ynghylch argymhellion y cyfarfod blaenorol.

Atodiad 5 i'r adroddiad oedd y tabl o aelodau a gynrychiolodd y Pwyllgor ar bob un o'r Grwpiau Heriau Gwasanaeth. Roedd y Cydlynydd Craffu yn chwilio am enwebiadau i eistedd ar y seddi gwag ar y Grwpiau Her Gwasanaeth mewn Tai a Chymunedau, y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau a'r Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl. Mae'r Grwpiau Her Gwasanaeth yn cyfarfod unwaith y flwyddyn ac mae'r cyfarfodydd yn cael eu cynnal o bell. Enwebodd y Cynghorydd Butterfield ei hun i wasanaethu ar Grŵp Her y Gwasanaeth Tai a Chymunedau. Cyflwynodd y Cynghorydd Peter Scott ei hun i fynychu'r Gwasanaeth Cefnogaeth Gorfforaethol: Grŵp Her y Gwasanaeth Pobl a chytunodd y Cynghorydd Pauline Edwards i fynychu Grŵp Her y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau.

Diolchodd y Cadeirydd i'r holl aelodau am gytuno i fynychu cyfarfodydd y Grŵp Her Gwasanaeth a phwysleisiodd bwysigrwydd aelodau yn mynychu ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor.

Felly:

<u>Penderfynwyd:</u>

(i) cadarnhau Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor, fel y nodir yn Atodiad 1; a

(ii) phenodi'r aelodau canlynol i wasanaethu ar y Grwpiau Herio Gwasanaeth a enwyd:

- ***Y Cynghorydd Joan Butterfield – Tai a Chymunedau***

- ***Y Cynghorydd Pauline Edwards – Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau***
- ***Y Cynghorydd Peter Scott – Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl***

9 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGOR

Cafwyd yr adborth canlynol gan gynrychiolwyr Pwyllgor:

Cyfarfodydd Grŵp Herio Gwasanaeth:

Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol – Siaradodd y Cynghorydd Pauline Edwards am gyfarfod diweddar y Grŵp hwn lle trafodwyd ailgylchu, gorfodaeth amgylcheddol, caffis trwsio, arian a phrosiectau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin. O ganlyniad i'r cyfarfod hwn, roedd gwelliannau i lefel a math y wybodaeth a ddarperir i ymholiadau Cynghorwyr trwy system C360 wedi'u gwneud. Roedd hyn yn hynod o ddefnyddiol i Gynghorwyr at ddibenion rhoi gwybod i breswylwyr am gynnydd ymholiadau sy'n ymwneud â gwasanaethau.

Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad – Siaradodd y Cynghorydd Peter Scott am gyfarfod diweddar o'r Grŵp hwn, gan ddweud wrth y pwyllgor mai un o bryderon mwyaf y Gwasanaeth, yn debyg i wasanaethau eraill ar hyn o bryd, oedd cadw staff. Roedd pob ymdrech yn cael ei wneud i recriwtio staff, ond roedd rhaid defnyddio ymgynghorydd o bryd i'w gilydd yn enwedig mewn meysydd gwaith arbenigol iawn.

Uned Asesu Breswyl Is-ranbarthol ar gyfer Plant – Dywedodd y Cynghorydd Bobby Feeley, cynrychiolydd Craffu ar y Bwrdd Prosiect ar gyfer yr uned arbenigol hon wrth y Pwyllgor fod y cyllid ar gyfer y cynllun hwn wedi'i gadarnhau a'i ddiogelu bellach gan Lywodraeth Cymru. Yn dilyn proses aildendro ar gyfer datblygu cyfleuster pwrpasol, mae'r contract adeiladu wedi'i ddyfarnu i Wynne Construction. Roedd gwaith wedi dechrau ar y safle a rhagwelwyd y byddai'r cyfleuster wedi'i gwblhau erbyn mis Medi 2024. Er gwaetha'r oedi a fu â'r gwaith adeiladu, roedd y Gwasanaeth ei hun yn weithredol, gyda staff yn gweithredu o leoliad dros dro yn ardal Bae Colwyn. Roedd disgwyl i Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) ardystio'r ddarpariaeth gwasanaeth erbyn diwedd mis Gorffennaf 2023.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:55pm.